

Aug 2022

DELÅRSRAPPORT AUGUSTI 2022

Servicenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förvaltningsberättelse	5
Händelser av väsentlig betydelse.....	5
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	7
Kvalitetsuppföljning utifrån våra huvudprocesser	14
Resultat och ekonomisk ställning.....	18
Väsentliga personalförhållanden	24

Sammanfattning

Händelser av väsentlig betydelse

Under de första åtta månader 2022 har servicenämnden främst präglats av händelser kopplade till utökade uppdrag för nämnden samt av samordnade projekt exempelvis samordnade servicetjänster.

I början av året fattade kommunstyrelsen beslut om en samlad måltidsorganisation för samtliga grundskolekök, undantaget Byskolan. Servicenämnden utsågs som huvudman för den samlade måltidsorganisationen och fick i samband med beslutet i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för organisationsövergången, tillsammans med barn- och skolnämnden.

Under perioden har nämnden bedrivit tillagning och leverans av måltider till ordinärt boende. Under hösten planeras omfattningen av leveranser att öka. Med ordinärt boende avses vård i hemmet, där mat tillagas för hela dygnet i en matkasse och levereras till brukarnas egna hem.

Till följd av kriget i Ukraina har servicenämnden höjt beredskapen för flyktingmottagandet och arbetar utifrån scenariot att flyktingmottagandet kommer att ta fart under hösten.

Under året har servicenämnden sett en betydande prisutveckling som får direkta konsekvenser på nämndens verksamheter. Det är inte möjligt att dra definitiva slutsatser avseende hur omfattande konsekvenserna kommer att bli för nämnden avseende prisökningar och omvärldsfaktorer, men det pågår ett aktivt arbete för att på bästa sätt förhålla sig till utvecklingen. Den förväntade kostnadsutvecklingen inom byggsektorn följs noga och kan leda till att beslutade och innevarande pågående nybyggnadsprojekt kan omprioriteras alternativt avvakta eventuellt anbudsförfarande. Den 31 augusti beslutade kommunstyrelsen om kompensation till nämnder för ökade livsmedelskostnader. Detta innebär att måltidspriser kan höjas från och med 1 september.

Målstyrning

Det pågår ett aktivt arbete för att nå nämndens utvecklingsmål. Genom gemensamma aktiviteter drivs utvecklingen framåt i syfte att skapa hållbara värden för kommunen och uppnå mål om en effektivare förvaltning i kommunen.

Ekonomisk ställning

Servicenämnden prognostiserar ett underskott på -6,2 mnkr som i huvudsak förklaras av volymförändringar inom måltids- och anläggningsverksamhet där minskade intäkter inte följs av minskade kostnader i en lika stor omfattning.

Investeringsprognosen för 2022 är 926 mnkr, fördelat på 715 mnkr på beställda projekt samt 211 mnkr för den egna investeringsramen. Den totala avvikelserna avseende investeringar uppgår till 108 mnkr.

Servicenämnden avropar medel från kommunstyrelsens reserverade medel avseende flyktingbostäder nyanlända samt bostadsorganisation.

Väsentliga personalförhållanden

Antalet tillsvidareanställda och visstidsanställda har ökat inom nämnden under perioden jämfört med motsvarande period år 2021. Antalet anställda uppgår till 621 (587) varav 556 (542) tillsvidareanställda och 65 (45) visstidsanställda (samma period föregående år redovisas inom parentes). Anledningen till ökningen antas beror på utökade uppdrag.

Den totala sjukfrånvaron har ökat till 6,0 % jämfört med motsvarande period år 2021 då sjukfrånvaron låg på 5,3 %.

Förvaltningsberättelse

Händelser av väsentlig betydelse

Viktiga förändringar och händelser

- Till följd av kriget i Ukraina har servicenämnden höjt beredskapen för flyktingmottagandet. Enligt massflyktsdirektivet ska Lunds kommun ta emot 299 flyktingar från Ukraina. Under delåret har 197 personer anvisats till kommunen. Personerna är bosatta i kommunens genomgångsboende eller lägenhet. Servicenämnden, som ansvarar för att tillhandahålla bostäder i enlighet med kommunala nämnders fastställda behov, tar emot anvisning från Migrationsverket och ordnar därefter mottagandet och bosättningen. Det ökande behovet av bostäder innebär konsekvenser för servicenämnden genom ökat resursbehov för Lundafastigheter, visstidsanställd personal för samordning av mottagande, kostnader kopplat till bostaden såsom möblering och transporter.
- En inventering av kommunens skyddsrum har upphandlats och en åtgärdsplan kommer att tas fram. Startmöte med intern styrgrupp tillsammans med konsult i september. Besiktning kommer ske enligt framtagna prioriteringsordning. Tidplan för åtgärder och budget för 2023 tas fram under hösten.
- Sedan maj 2020 är laddning av elfordon ett nytt egenskapskrav i plan- och bygglagen (PBL). Det ställs också retroaktiva krav, det vill säga krav som omfattar befintliga uppvärmda byggnader som inte är bostadshus och som har fler än 20 parkeringsplatser i byggnad eller på tomten ska ha minst en laddningspunkt för elfordon. Kravet ska vara uppfyllt senast den 1 januari 2025 och arbete har påbörjats internt för att säkerställa omfattning och nämnden har genom Markentreprenads mobilitetsservice också inlett dialog med berörda parter inom kommunen.
- Pilotprojekt Samordnade servicetjänster fortlöper enligt plan och har möjliggjort test av utökade tjänster. Avstämningarna med pilotverksamheterna tyder på att servicemedarbetarna frigör tid för kärnverksamheten och att man är nöjd med tjänsterna och samarbetet. Den ekonomiska frågan är det främsta orosmomentet för verksamheterna, när varje enskild verksamhet själva finansierar tjänsterna är det svårt att fullt ut nyttja servicenämndens tjänster så som de annars hade önskat och som hade gett mesta möjliga tid till kärnuppdraget. Se särskilda uppdrag, samlade servicetjänster.
- Översyn har genomförts av maskinparken inom servicenämnden samt idrottsservice på kultur och fritidsnämnden, vilken visade att behovet av i gräsklippare i området minskat till hälften, transporter har minskat årligen med 340 km och arbetstid sparats med drygt en arbetsvecka per år. Detta enbart med fokus på gräsklippare, men kommunens maskinpark är långt större än så. Se särskilda uppdrag, samplanera skötsel och underhåll av kommunens anläggningar och parker.

Organisationsförändringar

- Året inleddes med ett övertag av Vipans skolrestaurang och servicenämnden ansvarar efter övergången för samtliga kommunala gymnasieskolors måltidsverksamheter.
- I början av mars fattade kommunstyrelsen beslut om samlad måltidsorganisation

för samtliga grundskolekök, undantaget Byskolan. Servicenämnden utsågs som huvudman för den samlade måltidsorganisationen och fick i samband med beslutet i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för organisationsövergången, tillsammans med barn- och skolnämnden. Direkt efter att beslut fattades startade planeringsarbetet för att på bästa möjliga sätt genomföra organisationsförändringen som kommer innebära att måltidsservice verksamhet växer med 16 kök och ca 30 medarbetare. Planeringsarbetet har pågått under delåret och till stor del genomförts i samarbete med barn- och skolförvaltningen. Den 1 juni hölls ett informationsmöte för personal på barn- och skolförvaltningen som kommer att gå över till måltidsservice, där presenterades den framtida organisationen samt måltidsservice ledning.

- Under perioden har måltidsservice bedrivit tillagning och leverans av måltider till ordinärt boende. Vidare utveckling kommer att ske under 2022 med successiv ökning av antal brukare. Verksamheten planeras vara i full drift under hösten 2022. Information om projektet ägde rum för servicenämnden och vård- och omsorgsnämnden den 14 mars där mycket positiva resultat på brukarnas viktuppgång visades. Utvecklingsarbete kring transporter, beställning och utbud fortsätter.
- Under perioden har planering och förberedelser inför ombyggnad av Vikingaskolans kök tagits fram. Planen består av en flytt av måltidsproduktion för särskilt och ordinärt boende till Järnåkraskolans kök under 2023.
- Under våren har organisationsförändringar genomförts inom Markentreprenad för att optimera affärsområdets arbete och skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och en hållbar organisation. Bland annat har beredskapsuppdraget flyttats över till skötselavdelningen och en ny transportenhet har bildats.
- Organisationsförändringar har även skett vad gäller Lundafastigheter, där personal från förvaltningsavdelningen och kundtjänst har flyttats till staben.

Risker med väsentlig påverkan på verksamheten

Risk att prisutvecklingen får negativa konsekvenser för verksamheten

- Under året har servicenämnden sett en betydande prisutveckling som får direkta konsekvenser på nämndens verksamheter. Rådande brist på material, prisökningar och förseningar i leveranser kan leda till att färre planerade åtgärder kan genomföras. Efterfrågan av nämndens tjänster minskar på grund av att beställande förvaltningar avvaktar eller avbryter projekt med anledning av den oroliga situationen på marknaden.
- Lunds kommun har en omfattande investeringstakt inom samhällsbyggnadssektorn. I samråd med kommunkontoret diskuteras fortlöpande den förväntade kostnadsutvecklingen inom byggsektorn. Den fortsatta utvecklingen följs noga och kan leda till att beslutade och innevarande pågående nybyggnadsprojekt kan omprioriteras alternativt avvakta eventuellt anbudsförfarande.
- Osäkerheterna på elmarknaden kommer påverka Lunds kommun framöver. Kommunens avtal om elkraft hanteras i en elportfölj där den kommande elförbrukningen prissäkras enligt ett i förväg definierat schema. Avtalet med Energi Försäljning Sverige AB gäller fram till och med 2023-10-31 och hanteras av upphandlingsenheten på kommunkontoret.
- Genom kommunens interna prisuppräkningsmodell är det svårt att få täckning

för de fasta kostnaderna och indirekta kostnaderna. Ett aktivt arbete pågår för att omvärldsfaktorerna inte ska leda till att färre planerade åtgärder genomförs. Det råder fortfarande en stor osäkerhet kring exakt hur omfattande påverkan som omvärldsfaktorer och prisökningar kommer att få, men de höga el- och drivmedelspriserna har redan nu påverkat verksamheten och kommer med största sannolikhet göra det en längre tid framöver.

- Redan 2021 noterades en ökning av livsmedelspriserna. Under den gångna perioden har stora förändringar i omvärlden haft en direkt inverkan på den globala livsmedelsförsörjningen. Omvärldsfaktorerna påverkar råvarutillgång och priser på världsmarknaden vilket medför osäkerhet kring sortiment, tillgång och pris. Höga drivmedels- och elpriser slår igenom i prisjusteringar av livsmedel under delåret. Bedömningen görs att den prisökning servicenämnden har sett hittills på livsmedel endast är starten på en utveckling det ännu inte går att skönja slutet på. Mycket höga prisökningar för livsmedel väntas under året, bland annat till följd av kriget i Ukraina, vilket inte hunnit få genomslag i prisutvecklingen under delåret. Verktyg för uppföljning av livsmedelspriset har utvecklats och flera rutiner införts. Den 31 augusti beslutade kommunstyrelsen om kompensation till nämnder för ökade livsmedelskostnader. Detta innebär att måltidspriser kan höjas från och med 1 september.
- På grund av aktuellt läge har upphandlingsenheten fattat en överenskommelse med huvudgrossisten för livsmedel avseende ett tillfälligt bränsletillägg om 36 kronor per leverans, vilken träder i kraft per den 1 oktober. Den tillfälliga leveranskostnaden beräknas generera en extra kostnad om cirka 100 - 200 tkr per år. Nämnden ser att det finns en viss risk att den tillfälliga kostnaden för leveranser kan komma att bli bestående.
- Bränslepriset har gått upp stadigt under hela våren och förnybar diesel HVO 100 var som dyrast under vecka 25 med ett pris på 25:23 kr/liter, vilket innebar en ökning med hela 20 % mot prisnivån i början på mars. Efter det har priset stabiliserat sig något, och till och med gått ner under juli månad, för att sedan öka igen under augusti. Bränslepriset har nu stannat av på en ökning om 14 % sedan mars 2022.
- Den globala bristen på halvledare till följd av covid-19-pandemin har lett till att det är svårt att beställa nya fordon, maskiner och maskindelar är mycket långa. För elbilar beräknas väntetiden på beställda fordon vara upp till ett år. Genom att avstå planerad avyttring av ett fåtal fordon säkerställer nämnden att det finns fordon att tillgå om akut behov uppstår.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Fokusområden

I Lund visar den politiska ledningen hur den vill utveckla kommunen genom att sätta styrande fokusområden, som ska ta kommunen i riktning mot uppsatt vision. Det är kommunfullmäktige som beslutar om fokusområden och särskilda uppdrag, som sedan alla nämnder och styrelser ska förhålla sig till. Kommunen har fyra fokusområden och här nedan visas hur servicenämndens två utvecklingsmål kopplas till fokusområdena. Nämndens utvecklingsmål bryts därefter ner till fyra verksamhetsmål med konkreta aktiviteter som genomförs under året.

Fokusområde	Utvecklingsmål	Verksamhetsmål
Lundaborna i fokus	Skapa hållbara värden för kommunen	Nöjd kund
Smartare Lund		Hållbarhet i framkant
Organisationen Lund	Effektivare förvaltning	Attraktivare arbetsgivare
Ekonomi		Professionell samarbetspartner

Lundaborna i fokus

Kommunfullmäktiges mål kopplat till fokusområdet utgörs av följande viljeinriktningar:

Kommunfullmäktigemål
<p>1. Alla Lundabor ska ha mesta möjliga inflytande över sina liv</p> <p>Genom tillgång till god utbildning ska alla arbetsföra Lundabor ges förutsättningar för att bli självförsörjande och även förväntas stå till arbetsmarknadens förfogande. Ingen ska begränsas av sociala eller kulturella strukturer i sina livsval.</p>
<p>2. I Lunds kommun skapas kvalitet som gör skillnad</p> <p>All service mot Lunds kommuns invånare, vare sig den utförs av kommunen själv eller av privata aktörer, ska både upplevas som och objektivt sett vara snabb, effektiv och av hög kvalitet. Då behöver vi kontinuerligt förnya och förfina våra arbetssätt, vara öppna för alternativa driftsformer och våga pröva nytt.</p>
<p>3. Lunds kommun ska vara den bästa kommunen att bo och leva i, särskilt för barn och unga</p> <p>Lunds kommun ska vara en trygg plats där vi planerar och bygger för alla skeenden av livet. Tillgängligheten ska vara god och antidiskrimineringsarbetet grundläggande. Utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter ska upplevas som stort och brett.</p>

Särskilda uppdrag

Nedan presenteras de särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige, inom fokusområdet *Lundaborna i fokus*. I tabellen framgår vilka nämnder som ansvarar för uppdraget, periodens status och uppföljningskommentar per uppdrag.

Särskilda uppdrag	Ansvarig nämnd	Status
Kommunen ska i planeringen av måltider skapa möjlighet att samordna leveranserna av måltider tillagade av säsonganpassade, närodlade och näringsriktiga råvaror.	Kommunstyrelsen Servicenämnden	✓ Avslutad
Det särskilda uppdraget gällde endast under 2021. Innehållet i uppdraget går att återfinna i LundEko och under 2022 kommer inkluderas i kommande Mat- och måltidsplan för Lunds kommun.		

Nämndens utvecklingsmål

Utvecklingsmålet **Skapa hållbara värden för kommunen** som brutits ner i verksamhetsmålet **Nöjd kund**

Vi ska möta kundernas förväntningar och behov av service. Detta gör vi genom att leverera kunskap, tjänster och tillhandahålla lokaler.

Förvaltningens aktiviteter

Nedan presenteras aktuell status för förvaltningens aktiviteter inom fokusområdet *Lundaborna i fokus*.

Aktiviteter	Status
Utveckla ett förvaltningsgemensamt koncept för servicestandard	 Pågående
Arbetet med aktiviteten har hittills omfattat planeringsarbete. En projektplan med tillhörande effekt- och projektmål samt leverans och aktivitetslista har sammanställts. Aktiviteten har pausats men ses nu över med möjligheten om att inkludera den i pilotprojekt Samordnade servicetjänster. Ett första utkast till förvaltningsgemensamt koncept för servicestandard är framtaget. Målsättningen är att starta upp arbetet med servicestandard efter årsskiftet och arbetet löper sedan under en längre tid innan utvärdering om målsättningen uppnåtts.	
En väg in	 Pågående
<p>Projektet syftar till att genom ökad tillgänglighet till nämndens tjänster förbättra serviceupplevelsen och effektivisera arbets sätt inom servicenämnden. Projektet syftar också till att frigöra tid för medarbetare genom att samla relevanta arbetsuppgifter inom avdelningen för kundtjänst. Samtidigt möjliggörs förenklade kontaktvägar för kunder och intressenter till affärsområdena kan därigenom förbättra serviceupplevelsen.</p> <p>Under hösten 2021 medverkade projektet på innovationsveckan där projektet arbetade fram en prototyp för en kundportal utifrån genomförda behovsanalyser. Under 2022 genomfördes ett större test av prototypen för att säkerställa att denna svara till de behov som kommunicerats av de medarbetare som regelbundet nyttjar servicenämndens tjänster. Efter genomfört test kan projektet konstatera att prototypen svara väl till de behov som framkommit såväl inom servicenämnden som från medarbetare inom övriga nämnder.</p> <p>Vidare har projektet genomfört omfattande intervjuer med 40 - 50 medarbetare inom servicenämnden i syfte att kartlägga såväl de tjänster som levereras av nämnden som andra administrativa arbetsuppgifter vilka kan komma att hanteras av en, för servicenämnden, gemensam kundtjänst eller annan administrativ personal i syfte att effektivisera arbetet och frigöra resurser till sitt huvuduppdrag.</p> <p>Projektet har, utifrån prototypens testresultat och intervjuer med medarbetare, skapat tjänstekategorier och tagit fram en struktur till grund för den tilltänka kundportalen. Dessa kategorier och den föreslagna strukturen utgår från ett kundperspektiv i syfte att underlätta för övriga nämnder att, på ett enkelt sätt, tillgängliggöra sig nämndens tjänsteutbud. Projektets arbete kring kartläggning av tjänster och struktur för kundportal och tjänstekatalog är en gemensam leverans med projektet Samordnade servicetjänster och utvecklas därför i samarbete mellan de båda projektgrupperna. I augusti har projektet inlett en dialog med kommunkontoret i syfte att realisera prototypen av kundportalen.</p> <p>I juni 2022 genomfördes ett omfattande telefonibyte för servicenämndens kundtjänst. Bytet av telefonsystem har bidragit till en förbättrad arbetsmiljö för kundtjänstens medarbetare samt möjliggör en ökad kapacitet för enheten att hantera den förväntade ökning av ärenden och beställningar vilka enheten kommer att administrera. Telefonsystemet möjliggör även en förbättrad uppföljning av inkomna samtal för att försatt kunna utveckla enhetens arbets sätt och öka serviceupplevelsen för medarbetare i övriga nämnder.</p>	

Smartare Lund

Kommunfullmäktiges mål kopplat till fokusområdet utgörs av följande viljeinriktningar:

Kommunfullmäktigemål
4. I Lund ska vi vara ledande inom innovation och skapande
För oss betyder det att vi ska underlätta framväxt av livskraftiga företag av alla slag, men särskilt innovativa företag. Vi ska även bidra med tillvaratagandet av forskningsresultat.
5. Lunds kommun ska vara ledande inom miljö och klimat
Teknik- och tillväxtperspektivet ska bidra till att Lunds kommun behåller en nationellt ledande position inom miljö- och klimatområdet. Detta ska präglade allt arbete Lunds kommun gör inom området.
6. Lunds kommun ska vara ett attraktivt och funktionellt besöksmål
Vi ska vara den ledande aktören i arbetet med att attrahera fler till Lunds olika besöksmål. En del i detta är att koppla samman aktörer som skapar mervärde för besökaren.

Nämndens utvecklingsmål

Utvecklingsmålet **Skapa hållbara värden för kommunen** som brutits ner i verksamhetsmålet **Hållbarhet i framkant**

Vi driver utvecklingen framåt genom ständiga förbättringar i vardagen. Det gör vi utifrån social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Förvaltningens aktiviteter

Nedan presenteras aktuell status för förvaltningens aktiviteter inom fokusområdet **Smartare Lund**.

Aktiviteter	Status
Implementering av hållbarhetsprogrammen i serviceförvaltningen	 Pågående
Inom ramen för aktiviteten har en GAP-analys genomförts och sammanställts i en rapport avseende förvaltningens sociala hållbarhetsarbete. En konsekvensanalys har tagits fram, där kommunens hållbarhetsprogramms bäring på servicenämndens verksamheter identifieras. En central hållbarhetsutbildning finns nu tillgänglig digitalt för serviceförvaltningens medarbetare, vilket blir en del av det kompetenshöjande arbetet i förvaltningen. Målsättningen är att alla medarbetare ska gå utbildningen under det kommande året. <i>Se mer i uppföljningen av målet Hållbarhet i framkant.</i>	

Organisationen Lund

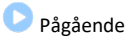
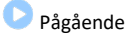
Kommunfullmäktiges mål kopplat till fokusområdet utgörs av följande viljeinriktningar:

Kommunfullmäktigemål
7. Lunds kommun ska vara en modern och attraktiv arbetsgivare Lunds kommun ska attrahera och ta tillvara kompetens, bland annat genom att skapa fler karriärvägar. Lunds kommun ska upplevas som en bra arbetsgivare bland annat genom att utveckla sitt anställningserbjudande.
8. Vi vill uppmuntra nytänkande och en stark innovationskultur i organisationen. Organisationen ska arbeta med att hålla låg kostnad per produktionsenhet, samtidigt som kommunen vågar testa nytt och uppmuntrar innovation.

Särskilda uppdrag

Nedan presenteras de särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige, inom fokusområdet *Organisationen Lund*. I tabellen framgår vilka nämnder som ansvarar för uppdraget, periodens status och uppföljningskommentar per uppdrag.

Särskilda uppdrag	Ansvarig nämnd	Status
Samplanera utförandet av uppgifter som skötsel och underhåll av kommunens anläggningar och parker.	Servicenämnden Tekniska nämnden Kultur- och fritidsnämnden	
Särskilt uppdrag från kommunfullmäktige Kommunfullmäktige har gett tekniska nämnden, kultur- och fritidsnämnden samt servicenämnden ett särskilt uppdrag att tillsammans samplanera utförandet av uppgifter som skötsel och underhåll av kommunens anläggningar och parker. <i>Projektstatus</i> Projektet har utsett ett pilotområde där samordnad skötsel genomförs samtidigt som förbättringsåtgärder dokumenteras. Området omfattar Södra Sandby och Revinge by och i området samverkar utförandeorganisationer för skötsel inom Lund kommun, i dialog med beställare. Med samordnad skötsel ingår exempelvis		

Särskilda uppdrag	Ansvarig nämnd	Status
<ul style="list-style-type: none"> Samordna personalresurser, användning av maskiner, minska transporter Samordna det som har stor påverkan på hållbarhet, ex bevakning av växtlighet och hantering av grönavfall med mera <p>Då det tar tid att hitta arbetssätt och mäta vinster skulle projektet vinna av att pågå under en längre tidsperiod. Projektgruppen har därför föreslagit att projektiden förlängs till att omfatta även 2023.</p> <p>Parallellt pågår många andra projekt som syftar till att samordna och samplanera olika nämnders förbättringsarbete inom kommunen, många med initiativ från servicenämnden. För att uppnå mesta möjliga effekt genomförs kontinuerliga avstämningar av med de olika projekten.</p>		
Samlade servicetjänster	Service­nämnden	
<p>Pilotprojekt samordnade servicetjänster startade upp 1 januari 2022 och har idag totalt åtta pilotverksamheter från fem förvaltningar. Sedan första delårsrapporten har fokus legat på att hitta rätt nivå för tjänsterna utifrån verksamheternas behov. Genom samarbetet med pilotverksamheterna har även tillfälliga specialuppdrag genomförts med mycket gott resultat, exempelvis i samband med skolavslutning och student.</p> <p>Avstämningarna med pilotverksamheterna tyder på att servicemedarbetarna frigör tid för kärnverksamheten och att man är nöjd med tjänsterna och samarbetet. Den ekonomiska frågan är det främsta orosmomentet för verksamheterna, när varje enskild verksamhet själva finansierar tjänsterna är det svårt att fullt ut nyttja servicenämndens tjänster så som de annars hade önskat och som hade gett mesta möjliga tid till kärnuppdraget. Ny uppföljningsrapport genomförs i samband med delårsrapport 2 och färdigställs i slutet av september.</p> <p>Utredning av fastighetsnära facility management-tjänster är i full gång och 30 intervjuer med förvaltningens medarbetare är genomförda. Utredningen ska vara färdigställd per den sista oktober 2022.</p> <p>Utöver utredningen har också planeringen för etapp 2 av pilotprojektet påbörjats, där möjliga tillkommande pilotverksamheter identifieras och dialoger inleds. Målsättningen är att utöka med ett fåtal ytterligare pilotverksamheter samt att inkludera och testa de förbättringsförslag och förändrade arbetssätt som utredningen kommer fram till.</p>		
System för bokning av idrottslokaler & hantering av stöd till föreningar	Service­nämnden	
<p>Under första kvartalet startade projektet BOB (Boknings- och bidragslösningar) inom kultur- och fritidsnämnden i syfte att på sikt förenkla och effektivisera den interna och externa boknings- och bidragsprocessen. Serviceförvaltningen samverkar med kultur- och fritidsnämnden i uppdraget. Michael -Katarina har skickat till honom!</p>		

Nämndens utvecklingsmål

Utvecklingsmålet **Effektivare förvaltning** har brutits ner i verksamhetsmålet **Attraktivare arbetsgivare**

Vi har en hållbar organisation där vi ser och utvecklar varandra. Vi har ett öppet och tillåtande klimat som gör att vi behåller våra medarbetare samtidigt som vi lockar till oss nya talanger.

Förvaltningens aktiviteter

Nedan presenteras aktuell status för förvaltningens aktiviteter inom fokusområdet **Organisationen Lund**.

Aktiviteter	Status
Skapa en struktur för ledarskapsutveckling i förvaltningen	 Avslutad
Förvaltningen har tagit fram ett förslag för ledarskapsutveckling för förvaltningens chefer inför 2023.	
Mentorsprogram	 Väntläge
Mentorsprogram ligger som eventuellt en kommunövergripande aktivitet vilken är på gång att utredas av HR-avdelningen på Kommunkontoret. Förvaltningen avvaktar med aktiviteten till kommunen i stort fattat beslut i frågan om huruvida det är aktuellt.	

Ekonomi

Kommunfullmäktiges mål kopplat till fokusområdet utgörs av följande viljeinriktningar:

Kommunfullmäktigemål
9. Lunds kommun ska ha långsiktigt hållbar ekonomi Välfärdens långsiktiga finansiering ska tryggas genom överskott och lågt risktagande. Kostnadsutvecklingen ska som helhet vara lägre än intäktsutvecklingen.

Nämndens utvecklingsmål

Utvecklingsmålet **Effektivare förvaltning** har brutits ner i verksamhetsmålet **Professionell samarbetspartner**

Det blir vi genom att vara tydliga, tillförlitliga och fokuserade, föra respektfulla dialoger och leverera rätt kvalitet. Vi upplevs som en uppskattad samarbetspartner. Vi upplevs som en uppskattad samarbetspartner.

Förvaltningens aktiviteter

Nedan presenteras aktuell status för förvaltningens aktiviteter inom fokusområdet *Ekonomi*.

Aktiviteter	Status
Samordnade servicetjänster	 Pågående
Pilotprojekt samordnade servicetjänster startade upp 1 januari 2022 med totalt åtta pilotverksamheter från fem förvaltningar. <i>Se särskilt uppdrag samlade servicetjänster, vilket avser pilotprojekt samordnade servicetjänster.</i>	

Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag - övriga

Nedan presenteras de särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige i tidigare ekonomi- och verksamhetsplaner (dessa uppdrag hör alltså inte till något nu gällande fokusområde). I tabellen framgår vilka nämnder som ansvarar för uppdraget, periodens status och uppföljningskommentar per uppdrag.

Särskilda uppdrag	Ansvarig nämnd	Status
Anpassning av skollokaler för övernattnig	Servicenämnden	Pågående
Det är ett pågående arbete sedan 2020 som följer den beslutade planeringen. Under 2022 fokuserar projektet på lås för att underlätta utdelning av nycklar och för att minska administration för verksamheterna, Det ger sker även en överlämning till fastighetsförvaltningen.		

Måluppföljning

Nämndens utvecklingsmål	Verksamhetsmål
	 Kommentar Arbetet med projektet En väg in pågår. Projektet ska kartlägga behov av en intern kundtjänst inom servicenämnden och ta fram förslag på de förändringar som krävs för att uppnå effektiv kundtjänst med fokus på en kontaktväg till servicenämnden. Utredda vilken service som kundtjänst skulle kunna bistå med och därmed avlasta andra medarbetare inom servicenämnden samt skapa en transparent

Nämndens utvecklingsmål	Verksamhetsmål
	ärendehantering inom nämnden.
	Hållbarhet i framkant Bedömer att målet delvis kommer klaras
	Kommentar För att ta sig an hållbarhetsprogrammen har servicenämnden under våren 2022 dels gjort en GAP-analys avseende nämndens arbete med social hållbarhet i relation till målen i programmet, dels en konsekvensanalys kopplat till LundaEko. GAP-analysen visar att mycket arbete inom social hållbarhet görs. Dock behöver kunskapsnivån höjas inom förvaltningen, både avseende programmet och social hållbarhet i stort. Mest nytta bedöms att nämnden kan göra - och gör - inom områdena arbetsmarknad, barns inkludering och jämlikhet. Kommunkontorets nya digitala hållbarhetsutbildning ger nu en möjlighet för alla medarbetare att nå en kunskaphöjning inom området. Kommunkontorets utbildning i Barnkonventionen har erbjudits förvaltningens chefer under våren. Konsekvensanalysen avseende LundaEko visar att vissa mål kan vara kostnadsdrivande medan andra kan innebära besparingar. Genom strategiskt arbete kan flera nyttor uppnås. Analysen gör också en uppskattning av hur arbetet mot att nå de olika målen har kommit i gång. Områden där nämnden kommit förhållandevis långt är t ex inom hållbara livsmedel, gröna miljöer och transporter. Områden som kommer att behöva ökat fokus framöver är t ex energi och klimatneutralt/cirkulärt byggande.
	Attraktivare arbetsgivare Bedömer att målet delvis kommer klaras
Kommentar Majoriteten av framtagna aktiviteter (mentorsprogram samt skapa en struktur för ledarskapsutveckling) och indikatorer avseende målet attraktiv arbetsgivare följs upp på helårsbasis genom en sammanvägd bedömning, framtagna aktiviteter som ska stödja målet pågår dock enligt plan och följs upp kontinuerligt inom nämnden. En total bedömning om huruvida målet nås kan därmed först göras i årsanalysen i januari 2023.	
Effektivare förvaltning Klarar delvis målet	Professionell samarbetspartner Bedömer att målet kommer klaras
	Kommentar Aktiviteten samordnade servicetjänster pågår och redovisas under särskilda uppdrag.

Nämndens två utvecklingsmål bedöms delvis uppfyllas. I nämnden pågår flera offensiva aktiviteter för att uppfylla målen och en djupare uppföljning görs på helårsbasis i samband med årsanalysen. Utvecklingsmålen visar på en långsiktig strävan att fortsätta utvecklingen av effektivitet och hållbarhet, vilket servicenämnden har goda förutsättningar att nå.

Under 2022 har ett arbete pågått för att ta fram nya indikatorer för verksamhetsmålen (Nöjd kund, Professionell samarbetspartner, Attraktiv arbetsgivare, Hållbarhet i framkant) som löper till 2025. Tanken är att identifiera lämpliga indikatorer som kan ge ett bredare perspektiv på måluppfyllnad och fungera som ett verktyg för verksamhetsuppföljning i samtliga av nämndens affärsområden. De nya indikatorerna är under framtagande men utmaningen finns i att få få en hög och relevant svarsfrekvens i generella kundenkäter. Detta visade sig i den genomförda kundenkäten i februari. Det visade på goda resultat men försämrade svarsfrekvens. Bättre resultat ges i specifika enkäter och direkt återkoppling i samtal. En kombination av flera indikatorer och samtal öppnar möjligheterna att få in bredare underlag för uppföljning, analys och verksamhetsutveckling. För verksamhetsmålet "Hållbarhet i framkant" är utmaningen att hitta utvecklade och följbara indikatorer inom social och ekonomisk hållbarhet, medan inom ekologisk hållbarhet finns det flera urvalsmöjligheter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 19 april att ge kommunkontoret i uppdrag att i samråd med övriga nämnder ta fram förslag till justerat budgetunderlag med uppdrag att nå kommunfullmäktiges överskottsmål samt skapa utrymme för

oförutsedda kostnader 2023. Servicenämnden har deltagit i arbetet, analyserat aktuella nyckeltal i Sveriges Kommuners och Landstings databas (Kolada) samt presenterat förslag till möjliga utvecklingsområden. I effektiviseringsuppdraget visar nämnden bland annat på möjligheter inom samordning av ytterligare resurser och utveckling av processer. Kommunkontoret överlämnar förslag till justerade budgetunderlag i samband med att remissvaren återrapporteras till KSau den 19 september.

Servicenämndens officiella nyckeltal i databasen är ett fåtal. Lokalkostnader visar i jämförelse med övriga kommuner på en högre kostnadsnivå i fritids, för- och grundskola, medan lägre nivå för gymnasieskolor. Förklaringen till den höga nivån är bland annat en större yta per barn i Lund. Vad gäller nyckeltalet andel ekologiska livsmedel i skolan ligger vi bland de bästa i Sverige och kostnadssidan på en låg/medel nivå i jämförelse med övriga kommuner. Kolada jobbar med flera så kallade utvecklingsnyckeltal som kommer att vara möjliga att på ett bättre sätt följa och jämföra framöver. Exempelvis miljöbilar i kommunorganisationen.

Styrprocesser

För att kunna styra och samordna huvud- och stödprocesserna behövs Styrprocesser. Styrprocesser syftar till att leda, styra och utveckla verksamheten. Det är dessa som förser verksamheten med strategier, mål, visioner och övergripande beslut. Serviceförvaltningens styrprocess följer till största del kommunstyrelsens styrprocess.

- Under året har arbetet fokuserats på förtydligande och vidareutveckling av ekonomidelarna i ledningsprocessen. Genom processkartläggning möjliggörs ett effektivare arbetsätt, medarbetarna får samsyn i arbetsättet och möjlighet att ta bort ej värdeskapande aktiviteter.

- Arbetet som "En förvaltning" fortsätter och där utvecklingen sker stegvis genom en öppen dialog och jämförelse mellan affärsområdena på flera nivåer. Mallar för verksamhetsplanering, intern kontroll, swotanalyser m.m. är standardiserade och likvärdigt stöd ges till affärsområdena.
- De månatliga digitala chefsinformationerna fortsätter att utvecklas för att på ett snabbt sätt nå samtliga chefer med likvärdig information och därigenom få ett gemensamt och effektivt arbetssätt.

Förvalta och tillhandahålla ändamålsenliga lokaler och bostäder

- För att nämnden ska kunna jobba effektivare med projektledning av mindre och mellanstora projekt, har initiativ tagits till att få fram ett paketerat avrop från befintligt ramavtal avseende projektledare.
- Inom Lundafastigheter finns idag 21 solcellsanläggningar som är i drift. Investeringsmedlen för solceller har blivit uppdelade på två år för att bäst kunna tas tillvara. Servicenämnden räknar med att investera 4 mnkr år 2022 och 4 mnkr under år 2023. Två solcellsprojekt kommer att avslutas i december 2022; Skrylle naturum cirka 2 mnkr och Tuna byggnad X cirka 2 mnkr. Under 2022 har fem utredningar utförts där nämnden kommit fram till att installation av solceller inte varit möjlig på grund av att takkonstruktionen (bärkraft på tak). Parallellt arbetas vidare med fler utredningar som ännu inte är avslutade. Ukraina-krisen har resulterat i utmaningar med långa leveranstider på växelriktningar och solpaneler.
- Förvaltningen av kommunens fastigheter fungerar väl och organisationen har under lång tid arbetat systematiskt med att fastställa tydligare rutiner inom kritiska områden, vilket gjort att verksamheten är mer flexibel. Exempel på det är samarbetet med omställningen av Långa Längan; ett tidigare boende som omvandlats till lokaler för sarskolan. Ett samarbete som alla inblandande menar har fungerat mycket väl och där serviceförvaltningens medarbetare fått positivt respons.
- Det är fortfarande svårt att rekrytera personal, främst till specialistfunktioner, vilket är en utmaning för nämnden. För att uppdragets kvalitet och kvarvarande personal inte ska påverkas negativt har vissa utvecklingsaktiviteter senarelagts.
- Det är en utmaning att med nuvarande personalresurser hålla önskvärt tempo och klara av att utföra planerat underhåll i samma takt som medel tillsatts för bland annat underhåll av kultur- och fritidsnämndens fastigheter. Just nu är det främst snabba förändringar, exempelvis planerade investeringar som fallit ut som driftskostnader, som påverkar. Det är en utmaning att hantera snabba förändringar vid resursbrist, en lösning har varit att avropa tjänster från upphandlande avtal samt omprioritering av planerade aktiviteter.

Erbjuda attraktiv och tillgänglig utemiljö och infrastruktur

- Cleancon (*Projekt för att främja användningen av nollemissionsarbetsmaskiner för bygg- och anläggningsprojekt*) projektet avslutas i september och servicenämnden har avslutat sina tre demoprojekt. Demon som handlade om grönyteskötsel på St. Hans gav lärdomar avseende innovationsupphandling och marknadsdialog. Nu pågår en ansökningsfas för ett fortsättningsprojekt tillsammans med RISE (Sveriges forskningsinstitut och innovationspartner) där - om det blir beviljat - ambitionen är att ta erfarenheterna vidare från

Fäladsgården och genomföra ett mindre anläggningsprojekt helt elektrifierat och därmed utsläppsfritt.

- Satsningen på en samlad lagerplats på Hasslanda har varit en lyckad satsning. Då tomten är bemannad hela tiden hamnar varje sak på rätt ställe och successivt har nämnden lyckats använda alltmer av det överblivna materialet. Uppfattningen så här långt är att svinnet, inköpen och lagervärde har minskat under året. Servicenämnden har också lovat vara behjälpliga gällande lagringsmöjligheter för återbruk och eventuella försäljningar av material via Klaravik vid rivningen av fastigheterna på Västerbro.
- Rögledeponin är färdigställd under tertial 2 och avtal om skötsel har tecknats med nämndens skötselavdelning på Markentreprenad.
- Samverkansavtal framtaget med tekniska nämndens driftenhet, inväntar underskrift. I avtalet finns gemensamma mål, exempelvis att arbeta aktivt med Ett Lund, vara kostnadseffektiva och jobba med samordning.
- Pågående samverkansprojekt för 2022 med tekniska nämnden fortlöper. Dock råder fortfarande viss ovisshet då offerter som lämnas har lång handläggningstid hos beställaren. Detta påverkar servicenämndens möjlighet att planera för jobben och utföra det antal projekt som krävs för att klara budget.
- Beslut fattat gällande att viss skyddsutrustning alltid ska bäras på "aktiv" byggarbetsplats, detta gäller även vid verksamhetsbesök från ledningen. Skyltar med instruktioner kommer att tas fram som anslås på arbetsområdet.

Tillhandahålla säkra transporter och servicetjänster

- Studiebesök på servicekontoret i Halmstad där representanter från servicenämnden och kommunledningskontoret lyssnade in hur Halmstads servicekontor och servicekontorets FM-service arbetar. Goda nätverkskontakter är skapade med möjlighet till fortsatt lärande och samverkan mellan kommunerna vilket är mycket värdefullt.
- Fordonsflottan har ökat med 3 fordon sedan april, vilket bryter trenden att fordonsflottan successivt minskar. Ökningen har sin förklaring i det osäkra världsläget. Leveranstiderna på fordon har påverkats av brist på halvledare och andra komponenter och idag är väntetiden på nya fordon minst ett år och ofta upp till två år. För att skapa en buffert för oförutsedda händelser som exempelvis krockskadade fordon och snabbt uppkomna behov, behåller Mobilitetsservice fordon som annars hade sålts. Bilarna ingår tills vidare i fordonspooler och används som lånebilar, men kan snabbt levereras ut till verksamhet. Samtidigt pågår det fortsatta effektiviseringsarbetet för att minska antalet fordon i kommunens fordonsflotta. De första sju månaderna 2022 har Servicenämnden sålt 11 bilar och 15 nyinköp är gjorda, 4 elbilar och 11 gasbilar.
- Fordonsflottan som Mobilitetsservice handlägger har totalt 436 fordon och samtliga är 100 % fossilfria. Fördelningen på drivmedel är i dagsläget biogas 73 %, el 17 % och biodiesel 10 %.
- Avtal tecknat om nytt transportledningssystem och implementeringen är planerad och driftstart senare i höst.
- Implementeringen av det nya stödsystemet för elevtransporter har pågått sedan maj månad och under hela sommaren. Enhetschef och transportledning har lagt ner mycket tid under sommaren, vilket resulterade i skarp drift till skolstarten.
- Upphandling av lastbilstjänster, vintervägsalt och asfaltsavtal är genomförda.

Arbete pågår avseende hyrmaskintjänster och entreprenadmaskinstjänster.

- Viss ökad korttidssjukfrånvaro har noterats under sommaren och inledningsvis efter sommarsemester. Då testning inte sker i samma omfattning som tidigare är det svårt att avgöra huruvida det beror på covid-19 eller annan virussjukdom.

Tillhandahålla en positiv måltidsupplevelse

- Den 20 juni samverkades ny organisation för måltidsservice verksamhet. Organisationen träder i kraft 2023 men det första steget togs redan i augusti 2022 då en åttonde enhet inom måltidsservice bildades.
- Under perioden har verksamheten bedrivit tillagning och leverans av måltider till ordinärt boende. Med ordinärt boende avses vård i hemmet (tidigare kallat hemtjänst), där mat tillagas för hela dygnet i en matkasse och levereras till brukarnas egna hem. Vidare utveckling kommer att ske under 2022 med successiv ökning av antal brukare. Verksamheten planeras vara i full drift under hösten 2022.
- Kommunens nuvarande kostpolicy har reviderats under perioden och förslag på nytt styrdokument i form av en Mat- och måltidsplan. Kommunstyrelsen beslutade om att återremittera mat- och måltidsplanen till kommunstyrelsens arbetsutskott för kompletterande beredning den 31/8. Planen innehåller en mängd åtgärder och tar ett helhetsgrepp om måltider i kommunen med utgångspunkt i Livsmedelsverkets måltidsmodell. De åtgärder som föreslås i planen kommer, vid ett eventuellt fastställande, få direkt inverkan på servicenämndens och Måltidsservice verksamhet.
- Relativt stora resurser har krävts till införande av kostdataprogrammet Aromi under perioden. Flera utbildningstillfällen har genomförts med riktade utbildningar till olika intressenter följt av successiv utrullning. Tidigare kostdataprogram AIVO har nu avslutats.
- Arbetsgrupp med fokus på matsvinnet startades under perioden med fem deltagande kök. Dialog kring åtgärder och uppföljning har skett löpande. Matsvinnet i gruppen minskade i mycket större utsträckning än i övriga kök. Arbetet har varit framgångsrikt vilket medfört beslut om att utöka projektet till fler kök.
- Under perioden har upphandling av digitalt egenkontrollprogram genomförts under perioden. Programmet ska underlätta registrering och uppföljning.
- Samarbetet med socialnämndens Öppenvård har fortsatt under delåret med utbildning/inspirationsträffar kring mat och måltider.
- Utbildningsfilmer för vård- och omsorgs hemtjänstpersonal har planerats i samarbete mellan vård- och omsorgsnämnden. Filmerna kommer att spelas in under hösten 2022.

Stödprocesser

Stödprocesser kallas de processer som behövs för att huvudprocesserna ska fungera. Exempelvis ekonomi, upphandling, juridik, IT, system, administration. Servicenämnden har samlat flera av stödprocesserna i staben, men det finns ytterligare stödprocesser i verksamheten.

- Från och med 1 maj arbetar staben med administrativa processer för hela servicenämnden. Det har funnits ett behov och önskemål om detta från

affärsområdena. Förändringen har kunnat genomförts genom en intern flytt av administrativ personal och kundtjänstmedarbetare till förvaltningens stabsorganisation.

- Fokus på "En väg in" är ett projekt som ska underlätta för servicenämndens kunder att få rätt svar och åtgärder. Ett efterlängtat telefonibyte har genomförts som möjliggör statistikuppföljning på ett helt nytt sätt, vilket samtidigt ökar effektiviteten.
- Inom ramen för stödprocesser har delåret präglats av fokus på avtal och upphandling. Kommunkontorets upphandlingsenhet har fått ett breddat uppdrag som omfattar upphandling av alla varor och tjänster. Ett aktivt samarbete med upphandlingsenheten har därför inletts och en inköpskoordinator har anställts, då upphandlingsområdet är stort och komplext pågår en tät dialog med centrala upphandlingsenheten för att finslipa den nya arbetsprocessen och dess överlämningspunkter. Under hösten kommer en fördjupad utbildning genomföras avseende Lagen om Offentlig upphandling för ett flertal medarbetare för att öka kunskapen inom området. Även inom området entreprenad-juridik genomförs en stor utbildningsinsats på bred front.
- Under de senaste åren har kartläggning påbörjats för att skapa en effektivare systemförvaltning i nämndens verksamhet. Kommunkontoret håller nu samtidigt på med en översyn av kommunens förvaltningsmodell, vilket kommer att påverka nämndens arbetssätt. Nämndens roll i förhållande till kommunkontorets uppdrag behöver ytterligare förtydligas och diskussioner pågår. Detta arbete tillsammans med ökat fokus på digitalisering kommer ske bland annat i samband med den nytillsatta rollen som digitaliseringsstrateg som har börjat under hösten.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultat

Resultaträkning (431)

(Mnkr)	Utfall aug	Budget aug	Avvikelse aug	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Intäkter	919,7	958,8	-39,1	1 464,1	1 462,5	-1,7
Kostnader	-771,7	-784,3	12,6	-1 205,5	-1 224	-18,5
Avskrivningar	-179,4	-189,6	10,2	-284,4	-270,4	14
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-31,4	-15,1	-16,3	-25,8	-31,9	-6,2
Finansiella kostnader	0	0	0	-0,1	-0,1	0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-31,4	-15,1	-16,3	-25,8	-32	-6,2
Kommunbidrag	15,1	15,1	0	25,8	25,8	0
RESULTAT	-16,3	0	-16,3	0	-6,2	-6,2

Analys av resultat

Periodens resultat

Servicenämndens resultat för perioden januari-augusti 2022 visar på en avvikelse mot

periodens budget om -16,3 mnkr. Den negativa avvikelsen beror främst på bokföringstekniska justeringar som inte hanterats av interna parter.

Prognos

Servicenämnden prognostiserar ett underskott på -6,2 mnkr vilket motsvarar 0,4% av nämndens omsättning och som i huvudsak förklaras av lägre volymer och därmed minskade intäkter samtidigt som kostnader inte har minskat i en lika stor omfattning.

	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Lundafastigheter	0	3,2	3,2
Markentreprenad	0	-3,6	-3,6
Måltidsservice	0	-5,8	-5,8
Resultat	0	-6,2	-6,2

Lundafastigheters prognos visar på en positiv avvikelse mot budget om 3,2 mnkr.

Lundafastigheter har avyttrat mark i anslutning till Habo gård vilket gett en intäkt till nämnden på 2,1 mnkr.

En volymökning på hyressidan syns hos affärsområdet i och med flera nya inhyrningar kopplade till massflyktsdirektivet. Bostäderna hyrs ut utan hyra, vilken i stället täcks av bidrag från Migrationsverket om närmare 8 mnkr och därför påverkar inte nämndens resultat.

Utmaningarna med stigande energipriser undgår inte Lundafastigheter, som dock kommer undan med en förväntad ökning på -12,2 mnkr på helåret. Elkostnaderna har stigit med 19% jämfört med budget, trots att förbrukningen är konstant jämfört med förra året. Gas för uppvärmning utgör en tiondel av uppvärmningskostnaderna för Lundafastigheter och priset har i år stigit med över 100% jämfört med budget. Kostnaderna för fjärrvärme och vatten går i motsatt riktning och sjunker med 10% respektive 5% på helåret.

Under året har kostnader på material stigit kraftigt vilket främst märks på komponentutbyten och planerat underhåll, men även på felavhjälpande underhåll som ökar med -1,4 mnkr. Det har också förekommit stora störningar i leverans av material vilket gjort att en del underhållsprojekt behövt läggas på paus. Kombinationen av höga priser och leveransproblem har gjort att budgeten för både planerat underhåll och komponentutbyten håller.

Bland oväntade kostnader i driften syns också utrangering av upparbetade medel för Drabantvägens förskola -3,3 mnkr och Väderleken -1,7 mnkr.

Kapitalkostnaderna (avskrivningar och intern ränta) sjunker kraftigt med 21,3 mnkr, bland annat till följd av förseningar i ett antal större byggprojekt som gör att komponenterna aktiveras senare än förväntat. Det gäller framför allt de provisoriska idrottshallarna vid Bollhuset, Södra Råbylundskolan och Hjördis Nordinhallen. Vidare har värden i anläggningsregistret komponentindelats vilket också bidragit till att sänka kapitalkostnaderna; både ränta och avskrivningar.

Bostadsavdelningen

På finansförvaltningen finns för 2022 avsatta medel om 14,3 mnkr för kostnader kopplade till bosättning av nyanlända. Dessa är avsedda för kostnadstäckning av nettokostnader som uppstår i huvudsak av att möjlig hyresintäkt, enligt

bruksvärdesprincipen, understiger själva hyreskostnaden. Servicenämnden prognostiserar att hela beloppet om 14,3 mnkr kommer att förbrukas under år 2022 och kommer därmed begära att få disponera dessa medel.

Totalt prognostiserar **Måltidsservice** en negativ avvikelse mot budget om -5,8 mnkr.

Verksamheten har över lag haft lägre volymer och därmed minskade intäkter ifrån måltidsförsäljning samtidigt som kostnader inte har minskat i en lika stor omfattning. Personalkostnader är ytterst svåra att sänka på kort sikt och livsmedelsbesparing från färre inköp har ätits upp av högre livsmedelskostnader under 2022.

Verksamheter där detta är extra tydligt är inom skolan som visar på ett underskott om -2,7 mnkr och äldreomsorgsverksamheten om -1,7 mnkr. Båda dessa verksamheter har haft lägre än budgeterad försäljning under perioden. En del av de lägre än budgeterade beställningarna var från antal privata kunder som sa upp sina avtal i förtid då de redan hittat nya leverantörer. Skolan har även påverkats negativt av höga interna transportkostnader för måltider om 1,1 mnkr.

Äldrevården har öppnat restauranger och ökar verksamheten varje månad men har inte nått samma nivå som innan pandemin. Kunder har varit långsamma att komma tillbaka trots lyfta restriktioner och antalet brukare i projektet "Mat i ordinärt boende" har varit väsentligt under budgeterat antal.

Utöver detta har fördelade kostnader för kommuninterna tjänster samt IT kostnaden för verksamhetssystembyte på Måltidsservice varit högre än budgeterade om -1,1 mnkr.

Det rådande världsläget med anledning av konflikten i Ukraina medför ökade kostnader för kommunens verksamheter inom olika områden, bland annat de ökade livsmedelspriserna. Kommunstyrelsen beslutade att kompensera berörda nämnder för ökade livsmedelskostnader (KS 2022/0574) och tillåta att Måltidsservice ökar sitt måltidspris med 15% på den rörliga delen som avser livsmedelskostnader. Denna kompensation hjälper Måltidsservice så underskottet inte växer under hösten och tillåter affärsområdet att fokusera på att bibehålla de nivåer av ekologiska inköp, klimatsmart och närproducerad mat som Måltidsservice har som mål att leverera.

Även **Markentreprenad** justerar sin prognos med -3,6 mnkr till följd av minskade volymer framför allt på anläggningssidan. Den osäkerhet som finns just nu i samband med kostnadsökningar medför att beställande nämnder är mer avvaktande, som leder till att affärsområdet inte får in den volym som man har budgeterat med.

Åtgärder vid avvikelse

Måltidsservice arbetar aktivt med att justera recept och menyer för att behålla höga ekologiska nivåer samt öka svensk andel utan att öka kostnaderna. Målstyrning och åtgärder för att minska matsvinnet ytterligare har intensifierats under året. Anpassning av personal där verksamheten har minskat som mest sker löpande för att minska kostnaderna i samma grad som intäkterna sjunkit.

I alla delar av verksamheten arbetas det med effektiviseringar för att minska underskottet. Förvaltningen jobbar även med sina prismodeller för att lättare kunna anpassa verksamheten efter efterfrågan.

Investeringar

Investeringsredovisning

(Mnkr)	Utfall aug	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Inventarier, fordon	-5,5	-12	-11,7	0,3
Byggnader, anläggningar	-86,8	-243	-199	44
Immateriella, finansiella	-0,1	0	0	0
TOTALT	-92,5	-255	-210,7	44,3

Analys av investeringar

Mnkr	Utfall 220831	Beslutad EVP 2022	Helårsprognos per 220831	Helårsavvikelse 2022	Projektbudget (över flera år)
Egen ram	-90	-255	-211	44	
Byggnationer beställning från KS (ram över flera år)	-411	-779	-715	64	-2 817
TOTALT	-501	-1 034	-926	108	-2 817

Egen Ram

För år 2022 har servicenämnden tilldelats en investeringsram som utgörs av 255 mnkr. I prognosen per augusti görs bedömningen att 211 mnkr kommer att förbrukas under året. Skillnaden i prognos mot budget beror till största delen på att en del av utgifterna för investeringar i underhåll av idrottslokaler redovisas på kultur- och fritidsnämnden.

Bygginvesteringar

Enligt lokalinvesteringsprocessen ligger investeringsbudgeten för byggprojekt initialt under kommunstyrelsen som efterhand gör beställningar hos servicenämnden. Enligt investeringsbudget för år 2022 är årets investeringsram avseende bygginvesteringar 779 mnkr.

I prognosen per augusti görs bedömningen att 715 mnkr kommer att förbrukas under 2022. En del projekt som återfinns i budgeten, har inte startats upp. Samtidigt har den blivit en del förskjutningar av investeringsutgifter mellan åren, främst inom projekten Stadshallen, Enestugans förskola samt Södra Råbylund skola och idrottshall. Sammanlagt leder detta till ett prognosticerat utfall som understiger budget.

Omvärldsanalys kopplat till prisökningar på byggmarknaden

I projekt som är beställda till ett fast pris, gäller avtalat pris oavsett prisutveckling under byggtiden. Servicenämnden har tre större bygginvesteringsprojekt i produktion, beställda till fast pris. Entreprenörerna i dessa projekt, har aviserat stora kostnadsökningar och kräver mer betalt än vad avtalet säger. Eftersom det saknas praxis i branschen hur sådana krav ska behandlas, går det inte att förutse om projekten med fastprisavtal kommer att bli dyrare. I investeringsprognosen för projekten beställda till fast pris har hänsyn inte tagits till entreprenörernas ökade krav på ersättning. Om det visar sig att nämnden kommer bli skyldiga att betala mer än avtalat pris, kommer sannolikt det avgörandet först under 2023.

Projekt beställda med samverkansavtal, istället för till ett fast pris, betalas istället på löpande räkning, med faktiska priser. I dessa projekt är det större risk för

kostnadsökningar. Olika projekt har drabbats olika hårt av prisökningarna på grund av deras olika förutsättningar, och på grund av vilka skeden projekten har befunnit sig i, när priserna stigit kraftigt. Effekterna beskrivs under respektive projekt.

Projektavdelningen ser framför allt att det finns en risk att kommande projekt blir dyrare. Det finns risk för att de högre priserna för att bygga blir ett nytt normalläge, eller så går priserna tillbaka. Det kan också bli så dyrt att en del projekt blir svåra att genomföra. I rådande läge kan det finnas behov av att se över valet av upphandlingsform och välja en variant som anpassar sig till en eventuell tillbakagång av prisnivån.

Investeringsprojekt som beslutas från och med 2022 har en investeringsbudget som är indexreglerad från beslut till byggstart, vilket betyder att investeringsbudgeten räknas upp med byggprisindex utveckling under perioden. En prisstegring på dessa projekt påverkar i första hand projektets slutkostnad, men inte lika mycket nämndens möjlighet att hålla investeringsbudgeten.

Cementas produktion

Ett eventuellt stopp för Cementas produktion på Gotland skulle under kommande år kunna påverka tillgång och prisbild för cement som används i produktion av de byggprojekt som är beställda av nämnden. Cementa har idag ett tillfälligt tillstånd att bryta kalk, som gäller till och med årsskiftet 2022/2023. Om tillståndet inte förlängs, kan det bli stopp för kalkstensbrytning från och med årsskiftet.

Lägesbeskrivning över projekt i produktion

Södra Råbylund skola och idrottshall: Projektet beräknas redovisas under budget. Bedömd slutkostnad 167 mnkr mot budget 220 mnkr. Detta beror på att anbuden som inkom låg under budget, mängden och storleken på ÄTA-arbeten har kunnat hållas nere, köp av mark blev 1 mnkr billigare mot budget och de interna konsulttimmarna i projektet har blivit färre än beräknat. Projektet är beställt till ett fast pris. Entreprenören aviserar betydande kostnadsökningar och kräver mer betalt än avtalat pris. Något avgörande i frågan har inte kommit, varför projektets slutkostnadsprognos inte tar hänsyn till entreprenörens krav på ökad ersättning.

Campus Vipan: Projektet har ett samverkansavtal och beräknas redovisas med en slutkostnad om 445 mnkr, mot budget 415 mnkr. Lokalerna har ett uppdämt underhållsbehov, samtidigt som det har skett utökningar och förändringar i skolans behov av lokaler från det att projektet beslutats, samt under projekttidens gång. Dessutom tar man ett större helhetsgrepp på byggnaderna än vad som var först tänkt. Ett helhetsgrepp avseende underhållet av en fastighet kostar mer, men är mer lönsamt i ett längre perspektiv. Till det kommer byggprisindex utveckling, med dyrare priser, vilket gör att projektet inte kommer kunna utföras i den omfattning som man först planerat. Som en följd av omprioriteringar i projektet kommer restaurangprogrammets verksamhet behöva evakueras till externa lokaler, preliminärt under 2024. Under 2022 innebär planerad rivning av byggnad E en resultatpåverkan om 6,4 mnkr, då utgift för rivning redovisas i kommunens resultat.

Hedda Anderssongymnasiet / Svaneskolan: Projektet är beställt med samverkansavtal och har en indexerad investeringsram. Trots att byggprisindex ökat mycket under projektperioden, prognosticeras att projektet hålls inom budget. Förklaring till detta är att entreprenören gjorde inköp av vissa byggmaterial innan prishöjningen, och lagerhöll dessa i väntan på produktion, samtidigt som mest kostnadsdrivande delarna i projektet som innefattade arbete med stål och betong, var

utförda innan den stora prisökningen på material tog fart. En påverkan som dock kan nämnas är att kostnaden för el och drivmedel i projektet har ökat med ca 2 mnkr mot ursprunglig nivå.

Stadshallen: Projektet är beställt med samverkansavtal och beräknas redovisas med en slutkostnad om 213 mnkr, mot budget 204 mnkr. Kriget, såväl som pandemin, har lett till brist på material och skapat fördyrningar. Scenen som ska levereras från Kina, beräknas bli dyrare till följd av att tillgången på material begränsats. Kriget i Ukraina har medfört att vissa trämaterial som tidigare levererats från Ryssland, har fått bytas ut mot andra material, som är dyrare. För att nämna några exempel. Tidigare under projektets gång har det också gjorts tilläggsbeställningar till projektet, vilket har ökat på kostnaderna.

Enestugan förskola: Projektet är beställt till fast pris och beräknas redovisas inom budget, men med en viss försening i tidplanen. Beräknat färdigställande senhöst 2022, gentemot ursprunglig plan för färdigställande sommar 2022. Projektet är beställt till ett fast pris. Entreprenören aviserar betydande kostnadsökningar och kräver mer betalt än avtalat pris. Något avgörande i frågan har inte kommit, varför projektets slutkostnadsprognos inte tar hänsyn till entreprenörens krav på ökad ersättning.

Skryllegården: Projektet beräknas redovisas inom budget. Projektet är till största delen beställt till fast pris, med löpande räkning på vissa material. Projektet är ett ombyggnadsprojekt, i vilka det normalt sett framkommer en större mängd oförutsedda delar, vilket skulle kunna skapa fördyrningar. I projektet har det dock inte framkommit den mängden oförutsedda delar, vilket gör att kostnadsökningar till följd av byggprisindex utveckling, skulle kunna rymmas inom projektets budget. Entreprenören aviserar betydande kostnadsökningar och kräver mer betalt än avtalat pris. Något avgörande i frågan har inte kommit, varför projektets slutkostnadsprognos inte tar hänsyn till entreprenörens krav på ökad ersättning.

Tornsvalan LSS-boende: Projektet beräknas redovisas med en slutkostnad om 33 mnkr mot budget 31 mnkr. Att projektet beräknas bli dyrare beror på att projekteringen inte innefattade alla av de specifika verksamhetsanpassningar som kan förekomma inom produktion av LSS-boende. Projektet är beställt till fast pris. Byggstart är planerat till höst 2022.

Provisoriska idrottshallar: Projektet beräknas färdigställas i januari 2023, något senare än planerat. Projektet försenas på grund av att oförutsedda anpassningar kopplat till hallarnas elförsörjning behöver göras. Projektets slutkostnad beräknas till 31 mnkr, mot budget 30 mnkr. Markarbetena beräknas bli något dyrare, samtidigt som verksamheten har gjort tilläggsbeställningar efter hand.

Långa Längan: Projektet innebär att en del av det som tidigare varit flyktningbostäder, anpassas för att nyttjas av Utbildningsförvaltningens särskoleverksamhet. Projektet beräknas redovisas inom budget och enligt tidplan.

Övriga beställda projekt

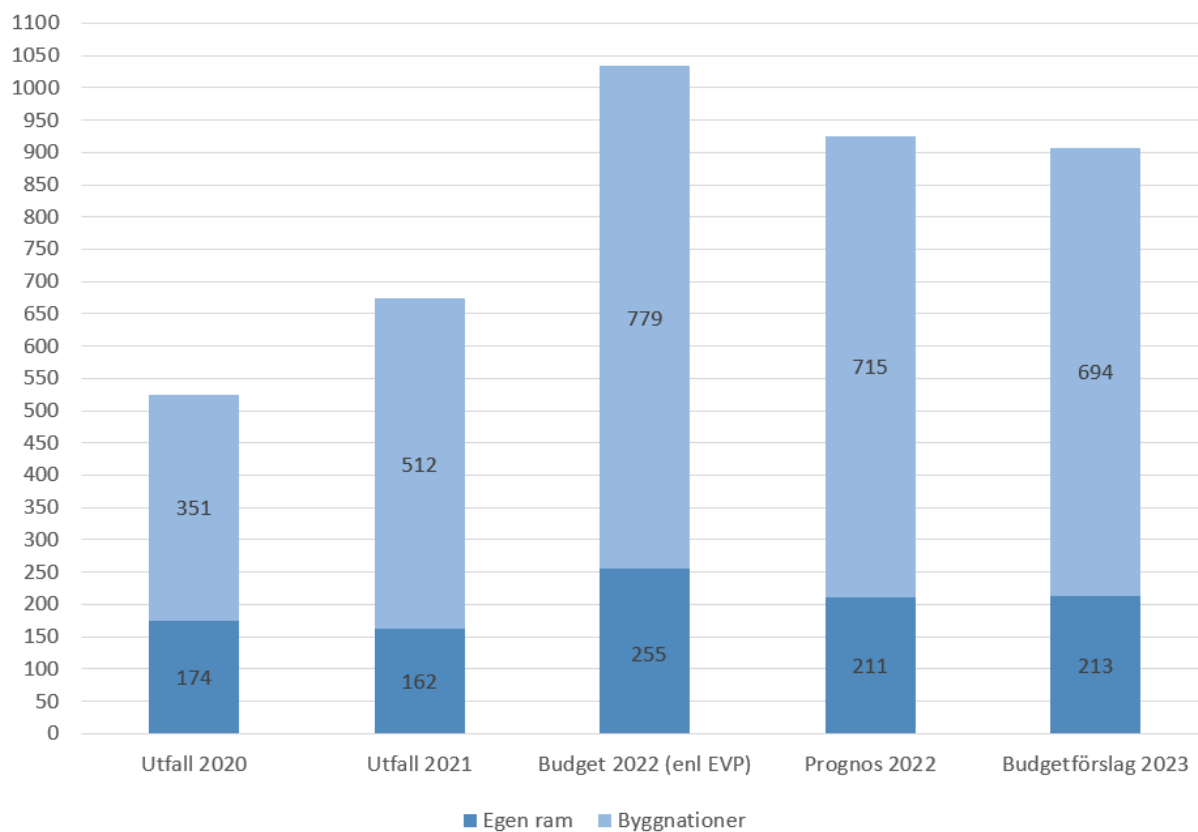
Drabantvägens förskola: En del projektering behöver göras om vilket innebär att en del av upparbetade investeringsutgifter skrivs bort som förgäves. Driftkonsekvensen 2022 bedöms bli 3,4 mnkr. Beräknat färdigställande december 2024.

Nya Påskagänget skola: Projektet är pausat i väntan på artskyddsutredning, som i sin tur avgör placering av skolan.

Ridhuset: Färdigställande november 2024

Häckeberga skola och idrottshall: Projektering och detaljplanarbete pågår.

Observatoriet: Färdigställande 2023.

Väsentliga personalförhållanden

Analys personalförhållanden

Antal anställda, årsarbetare och arbetad tid

Antal anställda

Antal månadsavlönade (tillsvidareanställda och visstidsanställda) per den 31 juli.

Antal tillsvidareanställda

	31 jul 2022	31 jul 2021	31 jul 2020
Tillsvidareanställda kvinnor	272	268	239
Tillsvidareanställda män	284	274	263
Tillsvidareanställda totalt	556	542	502

Antal visstidsanställda

	31 jul 2022	31 jul 2021	31 jul 2020
Visstidsanställda kvinnor	31	25	49
Visstidsanställda män	34	20	29
Visstidsanställda totalt	65	45	78

Antal årsarbetare

Summerade sysselsättningsgrader (två personer som arbetar 50% blir en 1 årsarbetare och en person som arbetar 100% blir också en årsarbetare), uppdelat på tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön, per den 31 juli.

Antal tillsvidareanställda, omräknat till årsarbetare

	31 jul 2022	31 jul 2021	31 jul 2020
Tillsvidareanställda kvinnor	263	258	228
Tillsvidareanställda män	282	271	261
Tillsvidareanställda totalt	544	529	489

Antal visstidsanställda, omräknat till årsarbetare

	31 jul 2022	31 jul 2021	31 jul 2020
Visstidsanställda kvinnor	29	25	48
Visstidsanställda män	34	20	29
Visstidsanställda totalt	63	45	77

Arbetad tid (omräknat till årsarbeten)

Tabellerna visar hur många faktiska arbetade timmar (tillsvidare- och visstidsanställda) som registrerats under perioden dividerat med vedertaget mått för hur många timmar en heltidsanställd i genomsnitt arbetar under ett år (1 700 timmar).

Faktiskt arbetad tid omräknad till årsarbeten, tillsvidareanställda

	Jan - jul 2022	Jan - jul 2021	Jan - jul 2020
Faktiskt arbetad tid / 1700, tillsvidareanställda kvinnor	95	83	72
Faktiskt arbetad tid / 1700, tillsvidareanställda män	137	132	129
Faktiskt arbetad tid / 1700, tillsvidareanställda	231	215	201

Faktiskt arbetad tid omräknad till årsarbeten, visstidsanställda

	Jan - jul 2022	Jan - jul 2021	Jan - jul 2020
Faktiskt arbetad tid / 1700, visstidsanställda kvinnor	14	15	21
Faktiskt arbetad tid / 1700, visstidsanställda män	16	14	12
Faktiskt arbetad tid / 1700, visstidsanställda	30	30	33

Faktiskt arbetad tid omräknad till årsarbeten, timavlönade

	Jan - jul 2022	Jan - jul 2021	Jan - jul 2020
Faktiskt arbetad tid / 1700, timavlönade kvinnor	6	7	7
Faktiskt arbetad tid / 1700, timavlönade män	7	6	6
Faktiskt arbetad tid / 1700, timavlönade	13	13	13

Analys av antal anställda, årsarbetare och arbetad tid

En ökning av antalet anställda inom nämnden kan ses. Detta beror sannolikt på utökade uppdrag. Ökningen kan ses inom lokalvården på Markentreprenad samt inom Måltidsservice. Inom staben har också ett antal nya funktioner tillsatts under året. Analysen av arbetad tid visar på att nämnden har fler medarbetare som arbetat mer timmar samtidigt som medarbetarna också tagit ut fler semesterdagar än under 2021. Detta beror sannolikt på att restriktionerna gällande covid-19 har hävts och att samhället i stort har återgått till ett mer normalt tillstånd.

Antal visstidsanställda har ökat under perioden vilket sannolikt beror på osäkra prognoser kring uppdragen inom nämnden, ökningen kan ses framför allt inom Måltidsservice och Markentreprenad. Under första kvartalet var sjukfrånvaron ovanligt hög vilket ledde till att verksamheterna förstärkte med fler visstidsanställningar.

Personalomsättning

Tabellen visar antal tillsvidareanställda som slutat under januari-juli dividerat med antal tillsvidareanställda totalt per den 31 juli.

Jan - jul 2022			Jan - jul 2021			Jan - jul 2020		
Kvinnor Jul 2022	Män Jul 2022	Totalt Jul 2022	Kvinnor Jul 2021	Män Jul 2021	Totalt Jul 2021	Kvinnor Jul 2020	Män Jul 2020	Totalt Jul 2020
5%	4%	4%	4%	5%	5%	5%	11%	9%

Trenden visar på en successiv minskning av personalomsättningen inom nämnden. I analysen kan ses en skillnad mellan affärsområdena, där Måltidsservice personalomsättning har ökat medan de övriga affärsområdena står för en minskning. Totalt sett har nämnden en låg personalomsättning under perioden. Nämnden arbetar för en balanserad personalomsättning där medarbetare ges möjlighet till utveckling och intern rörlighet.

Heltid som norm

Tabellen visar hur stor andel av de månadsavlönade som hade en sysselsättningsgrad på 100% per den 31 juli.

Andel heltidsanställda

31 jul 2022			31 jul 2021			31 jul 2020		
Kvinnor Jul 2022	Män Jul 2022	Totalt Jul 2022	Kvinnor Jul 2021	Män Jul 2021	Totalt Jul 2021	Kvinnor Jul 2020	Män Jul 2020	Totalt Jul 2020
85%	97%	92%	86%	97%	92%	84%	97%	91%

Andel heltidsanställda utvalda yrkesgrupper

Yrkesgrupper	31 jul 2022	31 jul 2021	31 jul 2020
Kock (601010)	95%	92,1%	88,7%
Köksbiträde (601012)	64,6%	58,1%	61,5%
Lokalvårdare (651010)	83,3%	89,7%	80,6%

Nämnden har arbetat aktivt med heltid som norm under första halvåret av 2022. Inom Måltidsservice har man sett över uppgiftsfördelning och bemanning för att möjliggöra fler heltidsanställningar vilket sannolikt har bidragit till en ökad andel heltidsanställda kockar och köksbiträden. I samband med verksamhetsövergång från andra förvaltningar har antalet deltidsanställda ökat inom lokalvården. En kontinuerlig dialog förs med berörda fackliga organisationer kring lösningar inom ramen för arbetet med heltid som norm. Inför rekrytering inom nämnden vakansprövas samtliga tjänster för att säkerställa en genomtänkt bemanning i linje med verksamhetens behov.

Hälsa och arbetsmiljö

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaron beräknas genom att dividera sjukfrånvarotimmar med den schemalagda tiden under perioden. Tabellen avser månadsavlönade.

Nyckeltal	Jan - jul 2022	Jan - jul 2021	Jan - jul 2020
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - kvinnor	7	6,5	7,7
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - män	5,1	4,2	4,8
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - total	6	5,3	6,2

Sjukfrånvaro fördelning

Tabellen visar hur sjukfrånvaron är fördelad mellan dag 1 - 14 samt inom dag 15 - under perioden.

Nyckeltal	Jan - jul 2022	Jan - jul 2021	Jan - jul 2020
Sjukfrånvaro 1 - 14 dagar i procent av ordinarie arbetstid	Kvinnor Jul 2022 3,8 % Män Jul 2022 3,2 % Totalt Jul 2022 3,5 %	Kvinnor Jul 2021 3,1 % Män Jul 2021 2,8 % Totalt Jul 2021 3 %	Kvinnor Jul 2020 3,5 % Män Jul 2020 2,8 % Totalt Jul 2020 3,1 %
Sjukfrånvaro 15 - dagar i procent av ordinarie arbetstid	Kvinnor Jul 2022 3,2 % Män Jul 2022 1,9 % Totalt Jul 2022 2,5 %	Kvinnor Jul 2021 3,4 % Män Jul 2021 1,4 % Totalt Jul 2021 2,3 %	Kvinnor Jul 2020 4,2 % Män Jul 2020 2 % Totalt Jul 2020 3 %

Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer

Tabellen visar hur stor andel av nämndens totala sjukfrånvaro som är över 60 dagar till och med 31 juli. Tabellen avser månadsavlönade.

Nyckeltal	Jan - jul 2022	Jan - jul 2021	Jan - jul 2020
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - män	29,3	31,6	36,8
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - kvinnor	38,8	42,4	50,4

Nyckeltal	Jan - jul 2022	Jan - jul 2021	Jan - jul 2020
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - total	34,6	37,9	44,9

Analys av sjukfrånvarons förändringar

Sjukfrånvaron har ökat i nämnden under perioden, långtidssjukfrånvaron har ökat marginellt medan korttidsjukfrånvaron står för den största ökningen. Detta beror sannolikt på covid-19 där hög sjukfrånvaro präglade verksamheten i inledningen av året samt under sommaren. Enligt Folkhälsomyndigheten var smittspridningen av covid-19, men även av influensa och caliciviruset betydligt högre jämfört med samma period 2021. Nämnden har arbetat strukturerat med uppföljningen av sjukfrånvaron, där fokus framför allt varit på långtidssjukfrånvaron med anledning av det kommunövergripande projektet "sänka sjukfrånvaron". Nämnden följer utvecklingen av sjukfrånvaron och vidtar lämpliga åtgärder på individ- och gruppnivå.